

Alt til eget Brug; men dette var noget ganske Andet, end hvad der kom ind i Loven. Jeg husker godt hin Aften her i denne Sal, hvor 2den Behandling af Næringsloven fandt Sted, og hvor dette Forslag kom frem, som blev forsvaret af en talentfuld Taler, der rev nogle flere med sig, saaledes at det blev vedtaget. Det blev inidleritid som sagt vedtaget paa en ganske anden Maade og under ganske andre Forudsætninger end de øvrige Paragrafer i Loven, saa at der ogsaa deri maa ligge en Betegnelse af, at det dog ikke saaledes maa kastes til Side som noget ganske Urimeligt, at man nu søger at ville begrænse den Frihed, der da blev given. Ja, jeg maa standse hermed.

Tauber: Jeg har altid undret mig over, at man i det Forhold, hvorom her er Tale, er gaaet frem med en langt større Hurtighed end i noget som helst andet; jeg skal særlig fremhæve, hvorledes vi stillede befædne Fordringer med Hensyn til Præsternes Kaldelse. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) er med til at stille saa befædne Fordringer i denne og i mangfoldige andre Retninger, hvor Xrangen til Reformen er og har været lige saa stor som med Hensyn til dette Forhold, hvorimod man her stiller Fordringer, som gaa ud paa, at Reformen skal gennemføres omtrent paa een Gang. Man gennemførte for 15 à 16 Aar siden Reformen i vid Udstrækning og med korte Tidsfrister, og nu høre vi i Dag den Fordring fremsætte af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, at Næringsfriheden fuldstændig skal gennemføres. Jeg maa være enig med flere ærede Talere i, at den nedsatte Kjøbstadkommission, der har behandlet dette Forhold, har stillet meget befædne Fordringer, og jeg vilde ønske, Kjøbstæderne i 1857 havde stillet dem ligesaa befædne. Det er min Overbevisning, at dersom Kjøbstæderne i 1857 vare optraadte paa en Maade, der svarede til den, hvorpaa Kjøbstadkommissionen er optraadt, dersom de havde begrændset deres Fordringer til, hvad der var Rimelighed for, at Representationen vilde tage Hensyn til, vilde de have opnaaet betydeligt Mere, end de nu have opnaaet. Det Fremskridt, som var nødvendigt i 1857, vilde da navnlig være blevet gennemført med flere Overgangsbestemmelser, med længere Tidsfrister og i det Hele paa en saadan Maade, at berettigede personlige Interesser ikke vare blevne krænkede i det Omfang, som nu er sket. Med Hensyn til Næringsfrihedens Grundsætning kan jeg sige, som det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, at der, hvis vi stode ligeoverfor et nyt Samfund, ikke vilde være Narraf til at paalægge nogen som helst Indskrænkning, og det er mit Haab, at vi efterhaanden vilde komme til at gaa videre og videre frem med Hensyn til Næringsfrihed. Der-

imod kan jeg, som jeg allerede har sagt, ikke andet end fastholde, at vi i 1857 gik for stærkt frem, og at den Maade, hvorpaa hele Næringsloven blev til, i høi Grad maa opfordre til at foretage en Revision af den. I det, der er foreslaaet fra Kjøbstadkommissionens Side, og som endog her foreligger i en noget mere befædne Form fra Regjeringens og fra det andet Things Side, ser jeg ikke Andet, end en lempelig Revision af de Bestemmelser, som dengang bleve truffene. Nogle af de her foreliggende Bestemmelser gaa i Retning af at indskrænke eller nøjere at bestemme den Frihed, som er given, hvorimod andre Bestemmelser maasse egentlig snarere gaa i modfat Retning, saaledes som Bestemmelsen om Krammarkeber. Denne sidste er forøvrigt en Bestemmelse, som jeg anser for mindre heldig, i al Fald saaledes som den er affattet. Jeg tror ikke, det har været rigtigt af Kjøbstadkommissionen at foreslaa Krammarkebernes ubetingede Ophævelse. Det blev ogsaa kun vedtaget med et meget ringe Flertal, nemlig med 7 Stemmer mod 6, medens enkelte Medlemmer af Kommissionen vare fraværende. Naar dernæst henses til, hvorledes Kjøbstæderne selv have udtalt sig om dette Punkt, udtalte, saavidt jeg erindrer, kun et Mindretal af dem sig i Retning af Krammarkebernes Ophævelse, hvorimod Flertallet af den udtalte sig for deres Bibeholdelse. Regjeringen har nu foreslaaet, at de skulde op-høre om en halv Snes Aar, og det ærede Medlem, som først havde Ordet (Lund), udtalte, at denne Frist maasse burde forlænges. Jeg vil snarere sige, at jeg tror, dette er et Forhold, man gjerne kan overlade til Kjøbstæderne selv; man kan gjerne overlade til dem selv at afgjøre, hvorvidt de ville bibeholde deres Krammarkeber eller ikke. Jeg kan ikke anse Krammarkeberne for saa uheldige, at Staten har Anledning til at kræve deres Ophævelse. Lad de Kjøbstæder, som ikke sætte Pris paa dem, blive af med dem. Denne Institution har ganske vist sine Ulemper, men den har ogsaa sine Fordele, og det ikke ubetydelige Fordele for Omfætningen. Desuden har den en anden Fordel, nemlig den, at den bidrager til et venstabeligt Samkvem mellem By og Land, og det er et Fortrin, hvorpaa jeg tror, at man ikke bør kaste fuldstændig Bragt. Jeg vilde altsaa foretrække, at denne Bestemmelse ændredes saaledes, at det overlodes til Kjøbstæderne selv, hvorvidt de ville beholde Krammarkeberne eller ei. Der burde maasse knyttes nogle indskrænkende Bestemmelser dertil, f. Ex. at det ikke skulde være det tilfældige Byraad, som til enhver som helst Tid sad og fungerede, hvem Afgjørelsen overdroges. Man veed jo, at Byraadet efter den nuværende Kommunallov ikke er et fuldkommen paalideligt Udtryk for Befolkningens Stemning, og man kunde derfor maasse fastsætte, at det skulde stadsføres ved et Raadstumpede, at Krammarke-